

16.3.2010

249/9313/2008

Jakelun mukaan

JULKINEN

Viite
Ref.
Ref.

Asia
Ärende
Subject

PÄÄTÖS DIGITA OY:N TELEVISIOLÄHETYSPALVELUIDEN HINNOITTELUSTA

1. TELEYRITYS, JOTA PÄÄTÖS KOSKEE

Digita Oy

2. TOIMENPIDEPYYNNÖN TEKIJÄT

MTV Oy
Subtv Oy
Suomen Urheilutelevisio Oy
SW Television Oy/Nelonen
Yleisradio Oy

3. ASIAN VIREILLETULO

Viestintävirasto vastaanotti 28.1.2008 televisioyhtiöiden¹ toimenpidepyynnön, jossa virastoa pyydettiin ottamaan kantaa Digita Oy:n (jäljempänä Digita) perimiin televisio- ja radiolähetysten jakelukustannuksiin. Televisioyhtiöt pyysivät Viestintävirastoa selvittämään

- onko Digita Oy noudattanut televisio- ja radiolähetysten jakelua koskevassa hinnoittelussaan viestintämarkkina- ja Viestintäviraston päätöksissä ja hinnoitteluohjeessa annettuja määräyksiä,
- millaisiin toimiin tulisi ryhtyä mahdollisesti havaittujen hinnoittelun vääristymien oikaisemiseksi takautuvasti ja jäljellä olevan toimilupakauden ajalta sekä
- millaisiin toimiin tulisi ryhtyä, että 2010 jälkeen tulevan toimilupakauden aikana varmistetaan jakelukustannusten pysyminen kohtuullisen pääoman tuoton rajoissa.

¹ MTV Oy, Subtv Oy, Suomen Urheilutelevisio Oy, SW Television Oy/Nelonen, Yleisradio Oy

Viestintävirasto antoi asiassa päätöksen 23.5.2008. Päätöksessä Viestintävirasto katsoi, että Digita Oy on esittänyt kustannusperusteet 1.5.2008 voimaan tulleissa digitaalisten televisiolähetyspalveluiden (A-, B- ja C-kanavaniput) hinnastoissa olevalle kapasiteetin (All time) hinnalle kuukautta kohden 1 Mbit/s nopeudella, kun sopimus on vähintään vuoden mittainen. Viestintävirasto katsoi, että hinnaston mukainen kapasiteetin (All time) hinta 1 Mbit/s nopeudella oli yhtiölle Viestintäviraston päätöksessä 3.9.2004, Dnro 183/934/2004 asetettujen velvoitteiden ja viestintämarkkinalain 84 §:n mukaisesti kustannussuuntautunut. Lisäksi Viestintävirasto katsoi, että Digita Oy ei ole osoittanut viestintämarkkinalain 86 §:n mukaisesti muiden hinnastoissa esitettyjen lähetysajankohdasta, lähetysnopeudesta tai sopimuskauden pituudesta riippuvien hintojen kustannussuuntautuneisuutta ja syrjimättömyyttä. Viestintävirasto katsoi, että edellä mainitut hinnat eivät ole yhtiölle Viestintäviraston päätöksessä 3.9.2004, Dnro 183/934/2004 asetettujen velvoitteiden ja viestintämarkkinalain 84 §:n mukaisesti kustannussuuntautuneita eivätkä syrjimättömiä.

Digita toimitti Viestintävirastolle 15.8.2008 uuden hinnaston perusteluineen. Uudessa 1.10.2008 voimaan tulleessa hinnastossa lähetysajankohdasta, lähetysnopeudesta tai sopimuskauden pituudesta riippuvia hintoja oli muutettu Viestintäviraston päätöksessä 23.5.2008 edellytetyllä tavalla. Kirjeessään 23.9.2008 Viestintävirasto totesi, että uusi hinnasto noudattaa viraston 23.5.2008 antamaa päätöstä.

Toimenpidepyynnön tekijät valittivat päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Päätöksellään 18.12.2009 korkein hallinto-oikeus palautti asian Viestintävirastoon uudelleen käsiteltäväksi siltä osin kuin päätöksessä on katsottu, että Digita on esittänyt kustannusperusteet 1.5.2008 voimaan tulleissa digitaalisten televisiolähetyspalveluiden (A-, B, ja C-kanavaniput) hinnastoissa olevalle kapasiteetin (all time) hinnalle kuukautta kohden 1 Mbit/s nopeudella, kun sopimus on vähintään vuoden mittainen ja että hinnaston mukainen kapasiteetin (All time) hinta 1 Mbit/s nopeudella on yhtiölle Viestintäviraston päätöksessä 3.9.2004 Dnro 183/934/2004 asetettujen velvoitteiden ja viestintämarkkinalain 84 §:n mukaisesti kustannussuuntautunut. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi muutoin valituksen.

4. DIGITAN VELVOLLISUUDET TELEVISIO- JA RADIOLÄHETYSPALVELUIDEN HINNOITTELUSSA

Viestintävirasto antoi 3.9.2004 Digita Oy:lle päätöksen (Dnro 183/934/2004) huomattavasta markkinavoimasta televisio- ja radiotoiminnan lähetyspalveluiden markkinoilla. Digita Oy:lle asetettiin päätöksessä velvollisuudet luovuttaa maanpäällisen joukkoviestintäverkon kapasiteettia, julkaista toimitusehdot ja hinnasto, noudattaa kustannussuuntautunutta ja syrjimätöntä hinnoittelua ja muutoinkin syrjimättömiä ehtoja, käyttää kustannuslaskentajärjestelmää sekä eriyttää säännelty toiminto yhtiön muusta palvelun tarjonnasta.

Digita Oy:llä on HMV-päätöksen mukainen velvollisuus hinnoitella ohjelmistojen lähettämiseen tarvittavien digitaalisen televisioverkon verkkotoimiluvan mukaisen kanavanipun koostamis-, siirto- ja lähetinverkkopalvelujen sekä ohjelmistojen valtakunnalliseen lähettämiseen tarvittavien digitaalisen radioverkon kanavanipun koostamis-, siirto- ja lähetinverkkopalvelujen korvaukset siten, että ne ovat kustannussuuntautuneita ja syrjimättömiä, sekä muutoinkin noudattaa syrjimättömiä ehtoja.

Lisäksi Digita Oy:llä on velvollisuus hinnoitella valtakunnallisten analogisten maanpäällisten televisio- ja radioverkkojen siirtopalveluista ja lähetinverkkopalveluista perityt korvaukset siten, että korvaukset ovat

kustannussuuntautuneita ja syrjimättömiä, sekä muutoinkin noudattaa syrjimättömiä ehtoja.

Kustannussuuntautuneella hinnalla tarkoitetaan viestintämarkkinalain 84 §:n mukaan hintaa, joka on aiheutuneet kustannukset ja toiminnan tehokkuus huomioon ottaen kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon myös sitoutuneelle pääomalle laskettava kohtuullinen tuotto, johon vaikuttavat yrityksen tekemät investoinnit ja niihin liittyvät riskit. Syrjimättömällä ehdolla tarkoitetaan ehtoa, joka kohtelee samanlaisessa tilanteessa olevia teleyrityksiä tasapuolisesti. Jos teleyritys käyttää tiettyä palvelua itse tai tarjoaa sitä tytäryhtiölleen tai muulle sellaiselle taholle, sen on tarjottava vastaavaa palvelua vastaavin ehdoin myös kilpailevalle teleyritykselle.

Viestintämarkkinalain 86 §:n 3 momentin mukaan Viestintävirasto voi arvioidessaan hinnoittelun kustannussuuntautuneisuutta 84 §:n 1 momentin mukaisesti yksittäistapauksessa päättää perittävän korvauksen enimmäismäärästä. Arvioinnissaan Viestintävirasto ei ole sidottu teleyrityksen kustannuslaskennassaan käyttämiin periaatteisiin.

Teleyritys vastaa itse viestintämarkkinalain nojalla säänneltyjen tuotteiden hinnoittelun säädöstenmukaisuudesta. Viestintämarkkinalain 86 § asettaa teleyritykselle velvollisuuden osoittaa, että sen tuotteesta tai palvelusta perimä hinta on kustannussuuntautunut ja/tai syrjimätön, kun yrityksellä on velvollisuus kustannussuuntautuneeseen ja/tai syrjimättömään hinnoitteluun ja hinnoittelua koskeva asia on Viestintäviraston käsittelyssä. Digita Oy on lain tarkoittama teleyritys.

5. VIESTINTÄVIRASTON TOIMIVALTA

Viestintävirasto on tutkinut Digita Oy:n televisiolähetyspalvelujen hinnoittelua viestintämarkkinalain 119 §:n ja 126 §:n nojalla. Jos teleyritys tai henkilö, jonka oikeutta tai etua asia koskee, katsoo, että joku toimii viestintämarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti, se voi saattaa asian Viestintäviraston tutkittavaksi. Viestintäviraston tehtävänä on valvoa viestintämarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista.

6. ASIAN KÄSITTELY VIESTINTÄVIRASTOSSA

Viestintäviraston selvityspyynnöt

Viestintävirasto pyysi 7.2.2008 päivätyllä selvityspyynnöllään Digita Oy:tä selvittämään ja osoittamaan televisiolähetyspalveluista perimiensä korvausten kustannussuuntautuneisuuden. Digita Oy:tä pyydettiin selvityksessään esittämään vähintään seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

- verkon jälleenhankintahinnan muodostuminen (sisältäen mm. verkkoelementtien yksikköhinnat ja kappalemäärät sekä kuvauksen laskentamenetelmästä),
- käytetty poistomenetelmä ja poistoajat verkkoelementteittäin sekä poistojen määrä,
- sitoutuneen pääoman määrittäminen ja arvostustapa,
- sitoutuneen pääoman tuotto (käytetty tuotto prosentti ja tuoton määrä),
- käyttö- ja yleiskustannusten muodostuminen,
- kustannusten kohdentamisessa käytetyt periaatteet.

Viestintävirasto katsoi yhtiön 27.2.2008 antaman selvityksen puutteelliseksi ja pyysi yhtiöltä lisäselvityksiä 5.3., 11.3., 13.3., 18.3., 3.4., 9.4., 12.5. ja 13.5.2008.

Osapuolten kuuleminen

Digita Oy toimitti 27.2.2008 vastauksen viraston selvityspyyntöön sekä lisäselvityksiä täydennyspyyntöihin 5.3., 8.3., 12.3., 13.3., 17.3., 19.3., 25.3., 11.4., 16.4., 12.5. ja 13.5.2008.

Viestintävirasto tapasi Digita Oy:n edustajia asian käsittelyn etenemiseen liittyen 13.2. sekä selvitysten läpikäymiseksi 5.3., 17.3. ja 19.5.2008.

Viestintävirasto kutsui osapuolet neuvotteluun 29.2.2008. Neuvottelussa olivat läsnä Digita Oy, MTV Oy, SW Television Oy/Nelonen, SBS Finland Oy ja Yleisradio Oy. Neuvottelussa käytiin läpi Viestintäviraston toimivalta asiassa, hinnoittelua koskevaa lainsäädäntöä sekä selvitysten etenemistä ja aikataulua.

Viestintävirasto kuuli lisäksi Yleisradio Oy:tä ja sen edustajaa Asianajotoimisto Borenius & Kemppinen Oy:tä 11.3.2008. Yleisradio Oy:n edustaja toimitti 27.3.2008 Viestintävirastolle Oy Omnitele Ab:n Yleisradion toimeksiannosta laatiman raportin (Digitan hinnoittelun arviointi - luottamuksellinen), joka toimitettiin 24.4.2008 tiedoksi myös Digita Oy:lle.

Viestintävirasto varasi Digita Oy:lle mahdollisuuden lausua viraston valmistelemasta päätösluonnoksesta 24.4.2008. Päätösluonnos sisälsi perusteet, joiden nojalla virasto valmisteli päätöstä asiassa. Digita Oy toimitti Viestintävirastolle lausunnon 9.5.2008. Viestintävirasto otti huomioon Digitan lausunnossa esitettyjä tarkennuksia.

Viestintävirasto on varannut Digita Oy:lle mahdollisuuden lausua viraston valmistelemasta uudesta päätösluonnoksesta 18.2.2010. Digita Oy on toimittanut lausuntonsa 4.3.2010. Viestintävirasto otti huomioon Digitan lausunnossa esitettyjä tarkennuksia.

Asian rajaus

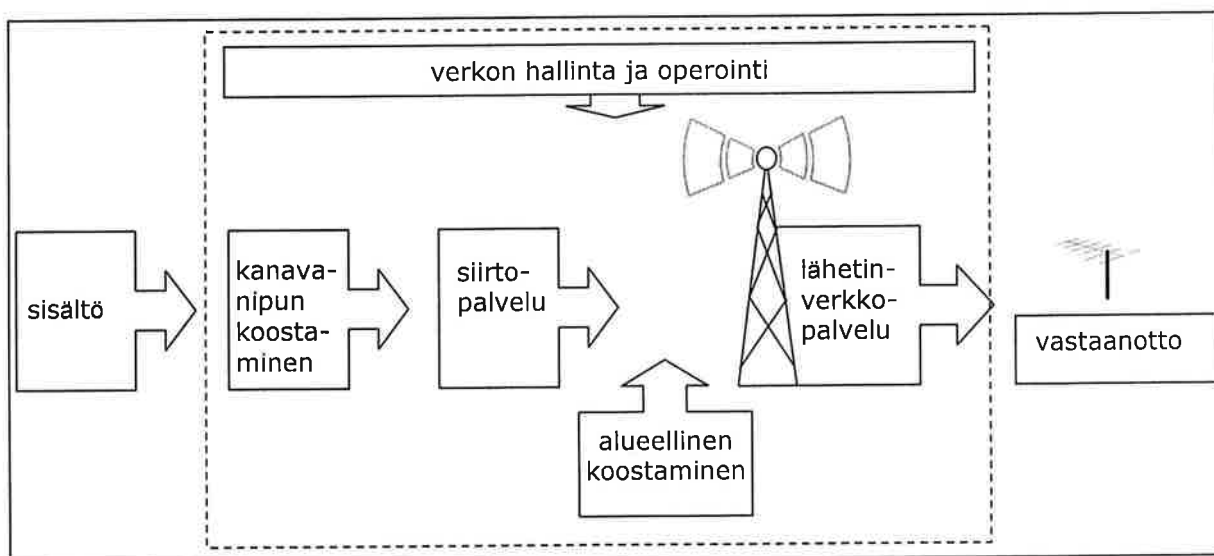
Korkein hallinto-oikeus on palauttanut asian Viestintävirastoon uudelleen käsiteltäväksi vain siltä osin, kuin päätöksessä on katsottu, että Digita on esittänyt kustannusperusteet 1.5.2008 voimaan tulleissa digitaalisten televisiolähetyspalveluiden (A-, B, ja C-kanavaniput) hinnastoissa olevalle kapasiteetin (All time) hinnalle kuukautta kohden 1 Mbit/s nopeudella, kun sopimus on vähintään vuoden mittainen ja että hinnaston mukainen kapasiteetin (All time) hinta 1 Mbit/s nopeudella on yhtiölle Viestintäviraston päätöksessä 3.9.2004 Dnro 183/934/2004 asetettujen velvoitteiden ja viestintämarkkinalain 84 §:n mukaisesti kustannussuuntautunut. Muilta osin Viestintäviraston 23.5.2008 antama päätös pysyi voimassa.

Päätöksessään korkein hallinto-oikeus on todennut, että Viestintäviraston päätöksen perustelut eivät ole tarjonneet muutoksenhakijalle tai korkeimmalle hallinto-oikeudelle mahdollisuutta arvioida, onko Viestintävirasto voinut päätöksessä esitetyillä perusteilla katsoa, että Digitan hinnoittelu on ollut kustannussuuntautunut. Asia on näin ollen palautettu Viestintävirastolle, jonka on tehtävä asiassa uusi, perusteltu päätös.

Viestintävirasto perustaa uuden päätöksensä asiassa vuonna 2008 annettuihin selvityksiin ja hinnastoon. Viestintävirasto arvioi Digitan hinnoittelun kustannussuuntautuneisuutta vain siltä osin, kun kyseessä on 1.5.2008 voimaan tulleiden digitaalisten televisiolähetyspalveluiden (A-, B, ja C-kanavaniput) hinnastossa olevan kapasiteetin (All time) hinta kuukautta kohden 1 Mbit/s nopeudella, kun sopimus on vähintään vuoden mittainen.

7. DIGITAALISET TELEVISIOLÄHETYSPALVELUT

Digitaaliset televisiölähetykspalvelut voidaan jakaa kuvan 1 mukaisesti 1) kanavanipun koostamispalveluihin (multipleksointipalvelut) 2) siirto- palveluihin ja 3) lähetinverkkopalveluihin. Verkon hallinta ja operointi koskee näitä kaikkia palveluketjun vaiheita. Kanavanipun koostamispalvelut käsittävät muun muassa lähetettävän materiaalin pakkaamisen kanavanippuihin. Ohjelmien alueellisen lähettämisen mahdollistamiseksi kanavanippujen koostamista voidaan tehdä myös alueellisesti (re-multipleksointi). Siirtoverkkopalvelut käsittävät ohjelmien siirron lähetyksasemille. Siirto voidaan toteuttaa muun muassa valokuitukaapeleiden tai radiolinkkiverkon välityksellä. Lähetinverkkopalvelua on ohjelmien lähettäminen loppukäyttäjien vastaanotettavaksi. Kanavanipuittain koostetut ohjelmat lähetetään lähetyksasemilla sijaitseviin mastoihin kiinnitettyjen antennien välityksellä katsojien vastaanotettaviksi.

Kuva 1. Digitaalisen televisiölähetyksetverkon perusrakenne

8. DIGITAALISISTA TELEVISIOLÄHETYSPALVELUISTA PERITTÄVÄT HINNAT

Digita Oy:n digitaalisista televisiölähetykspalveluista perimät hinnat olivat 1.5.2008 voimaan tullessa hinnastossa alla olevien taulukoiden mukaiset. Toimenpidepyynnön tekohetkellä (28.1.2008) hinnat olivat 1.1.2008 voimaan tulleen hinnaston mukaisesti hieman (2 %) korkeammalla tasolla. Yhtiön mukaan hinnan alentumisen perusteena on ollut E-kanavanipun laajentumisesta johtuva yhteisen infrastruktuurin kustannusten jakosuhteiden päivittäminen.

A & B-kanavanippu, hinnasto 1.5.2008 alkaen				
	Aika	hinta € / kk (sopimus vähintään 1v)	hinta € / kk (sopimus vähintään 6 kk)	hinta € / kk (sopimus vähintään 2kk)
1 Mbits/s	All time	63927	95890	127854
	Prime time	48584	72877	97169
	Business time	15342	23014	30685
	Night time	10228	15342	20457
512 kbit/s	All time	35160	52740	70320
	Prime time	26721	40082	53443
	Business time	8438	12658	16877
	Night time	5626	8438	11251
256 kbit/s	All time	23973	35959	47945
	Prime time	18219	27329	36438
	Business time	5753	8630	11507
	Night time	3836	5753	7671
128 kbit/s	All time	13984	20976	27968
	Prime time	10628	15942	21256
	Business time	3356	5034	6712
	Night time	2237	3356	4475
64 kbit/s	All time	7991	11986	15982
	Prime time	6073	9110	12146
	Business time	1918	2877	3836
	Night time	1279	1918	2557

Taulukko 1. A- ja B-kanavanippujen hinnat 1.5.2008 alkaen

C-kanavanippu, hinnasto 1.5.2008 alkaen				
	Aika	hinta € / kk (sopimus vähintään 1v)	hinta € / kk (sopimus vähintään 6 kk)	hinta € / kk (sopimus vähintään 2kk)
1 Mbits/s	All time	37530	56295	75060
	Prime time	28523	42784	57046
	Business time	9007	13511	18014
	Night time	6005	9007	12010
512 kbit/s	All time	20642	30962	41283
	Prime time	15688	23531	31375
	Business time	4954	7431	9908
	Night time	3303	4954	6605
256 kbit/s	All time	14074	21111	28148
	Prime time	10696	16044	21392
	Business time	3378	5067	6755
	Night time	2252	3378	4504
128 kbit/s	All time	8210	12315	16419
	Prime time	6239	9359	12479
	Business time	1970	2955	3941
	Night time	1314	1970	2627
64 kbit/s	All time	4691	7037	9383
	Prime time	3565	5348	7131
	Business time	1126	1689	2252
	Night time	751	1126	1501

Taulukko 2. C-kanavanipun hinnat 1.5.2008 alkaen

Hinnat eivät sisällä arvonlisäveroa.

Digitan ilmoituksen mukaan hinnastoja sovelletaan kaikkiin televisiolähetyspalveluja ostaviin yrityksiin. Yhtiö on Viestintäviraston pyynnöstä myös esitellyt Digitan ja tv-yhtiöiden välisiä palvelusopimuksia virastolle.

9. DIGITAN DIGITAALISTEN TELEVISIOLÄHETYSPALVELUIDEN KUSTANNUSTEN KOHDENTAMINEN

Digita toimitti Viestintävirastolle digitaalisen televisiolähetyspalveluverkon kustannustietoja tilikaudelta 1.1.2006 - 31.3.2007 sekä kustannustietoja ajalta 1.10.2007 - 31.1.2008.

Digitan Viestintävirastolle toimittamien selvitysten mukaan digitaalisten televisiolähetyspalveluiden kustannukset muodostuvat verkon käyttö- ja yleiskustannuksista, poistoista sekä sitoutuneen pääoman tuotosta. Yhtiön digitaalisen televisiolähetysverkon kustannukset koostuvat kustannuslaskentajärjestelmässä suoraan digitaaliselle televisiolähetysverkolle kohdennetuista kustannuksista sekä kustannuslaskentajärjestelmässä kohdennetuista yhteisistä kustannuksista. Yhteisinä kustannuksina Digita on käsitellyt kustannuksia, jotka kuuluvat usealle eri palvelulle. Näitä kustannuksia ovat verkon valvontapalvelun, tilavuokrapalvelun (site services) ja siirron runkoverkkopalvelun kustannukset. Yhteiset kustannukset koostuvat palveluille kohdennetuista käyttö- ja yleiskustannuksista, poistoista ja sitoutuneen pääoman tuotosta. Digitan selvitysten mukaan yhteisten kustannusten kohdentamisessa digitaaliselle televisiolähetyspalvelulle on otettu huomioon vain digitaaliselle televisiolähetyspalvelulle kuuluvat kustannukset. Näin ollen digitaalisten televisiolähetyspalvelujen kokonaiskustannukset sisältävät vain digitaalisille televisiolähetyspalveluille kohdistuvia kustannuksia ja muille palveluille kohdistuvat kustannukset on karsittu kustannuslaskennassa pois.

Käyttö- ja yleiskustannukset

Digitan toimittamien tietojen mukaan digitaalisten televisiolähetyspalvelujen käyttö- ja yleiskustannukset muodostuvat digitaaliselle televisiolähetyspalvelulle kustannuslaskentajärjestelmässä suoraan kohdennetuista käyttö- ja yleiskustannuksista sekä kustannuslaskennassa digitaalisille televisiolähetyspalveluille kohdennetuista yhteisistä käyttö- ja yleiskustannuksista. Suoraan kohdennetut käyttö-kustannukset muodostuvat mm. henkilöstökuluista, operatiivisista kustannuksista, tilojen vuokrasta, kiinteistöjen kustannuksista, matkakustannuksista ja ulkopuolisista palveluista. Digitaaliselle televisiolähetyspalvelulle kohdennetut yhteiset käyttökustannukset koostuvat verkonvalvonta-, tilavuokra- ja siirron runkoverkkopalveluille kustannuslaskentajärjestelmässä kohdennetuista käyttökustannuksista. Yleiskustannukset puolestaan muodostuvat lähinnä hallinnollisista kustannuksista, joita ovat mm. toimistokustannukset sekä markkinoinnin ja viestinnän kustannukset.

Yhtiön esittämät käyttö- ja yleiskustannukset perustuvat yhtiön mukaan kirjanpitoon kirjattuihin toteutuneisiin kustannuksiin, jotka on kohdennettu yhtiön käyttämän kustannuslaskentajärjestelmän avulla eri palveluille.

Verkon jälleenhankintahinta

Digita on arvostanut digitaalisen televisiolähetyspalveluverkkonsa jälleenhankintahintaan poistojen ja sitoutuneen pääoman laskemiseksi. Verkon jälleenhankintahinnan laskenta on toteutettu erillislaskelmin. Digitan verkon jälleenhankintahinta muodostuu yhteisestä infrastruktuurista, digitaalisten televisioverkon laitteista (lähettäminen ja koostaminen), siirtoverkon laitteista ja mittalaitteista.

Yhteisen infrastruktuurin jälleenhankintahinta

Digitan selvityksen mukaan yhteiseen infrastruktuuriin kuuluvat mastot ja niiden varusteet, maa-alueet, rakennukset ja niiden laitteet sekä antennit.

Digitalta saatujen tietojen mukaan pienten, alle 130 metrinen mastojen jälleenhankintahinnat perustuvat viime vuosien toteutuneisiin mastokohtaisiin investointikustannuksiin. Digita on viime vuosien aikana rakentanut uusia 60 - 130 metrin suuruisia mastoja ja siksi yhtiöllä on käytettävissä tiedot näiden ns. pienten mastojen toteutuneista mastokohtaisista investointikustannuksista. Suurten mastojen jälleenhankintahintojen määrittämisessä on käytetty toimittajalta saatua tarjousta Jyväskylän maston uusimisesta vuodelta 2006. Digitan suuret ja keskisuuret metalliputkirakenteiset mastot ovat rakenteeltaan samanlaisia, ja saatua tarjousta on käytetty referenssitietona laskettaessa kunkin maston jälleenhankintahintoja seuraavien osakomponenttien osalta erikseen: mastorunko, UHF-antennimaston muoviosat, värähtelyvaimennin, laitesuoja, harusruuvit, harusköydet, haruspäätteet, maston perustat, alueen aita ja portti, kaapelikatos, mastohissi, hissien nousurata, lentoestevalot, maston sähköistys, maston pystytys, suunnittelu, tarkastukset, tarvikkeet. Saatujen tietojen perusteella Digita on määrittänyt kaikkien suurten ja keskisuurten teräsputkirakenteisten mastojen jälleenhankintahinnat. Vuoden 2007 jälleenhankintahintojen määrittämisessä on lisäksi otettu huomioon rakennuskustannusindeksin muutos vuonna 2005–2006. Digita toimitti virastolle jälleenhankintahintalaskelman, jossa kaikki Digitan omistamien suurten ja keskisuurten mastojen jälleenhankintahinnat on esitetty mastokohtaisesti.

Digitan mukaan maa-alueiden jälleenhankintahinnat perustuvat puolestaan vuonna 2006 tehtyyn asiantuntijaselvitykseen Digitan omistamien maa-alueiden jälleenhankintahinnoista. Digita on toimittanut Viestintävirastolle auktorisoidun kiinteistöarvioijan lausunnon maa-alueiden jälleenhankintahinnoista sekä niiden arvonmäärityisperiaatteista. Yhteiseen infrastruktuuriin kuuluvat rakennukset ja niiden laitteet on Digitan selvityksen mukaan indeksoitu hankintahinnasta rakennuskustannusindeksillä ja antennit on puolestaan indeksoitu hankintahinnasta elinkustannusindeksillä.

Yhteiseen infrastruktuuriin kuuluvaa käyttöomaisuutta käytetään usean muunkin palvelun tuottamiseen. Digitan mukaan digitaalisten televisiolähetyspalvelujen kustannusten määrittämisessä on otettu huomioon ainoastaan digitaaliselle televisiolähetyspalvelulle kuuluva osuus pääomista, jolle poistoja ja tuottoa on laskettu. Muille palveluille kohdistuvat pääomat on otettu laskennassa huomioon karsimalla ne pois.

Digitaalisten televisiolähetysverkon laitteiden jälleenhankintahinta

Digitaalisen televisiolähetysverkon laitteiden arvon määrittämisessä on huomioitu DVB-lähtettäminen, multiplekointi ja enkoodaus sekä DVB-T siirtolaitteet. Digitan toimittamien tietojen mukaan digitaalisen televisioverkon laitteet on arvostettu käyttöomaisuuskirjanpidosta saatuihin hankintahintoihin.

Nämä pääomaerät Digita on kohdentanut suoraan digitaalisille televisiolähetyspalveluille.

Siirtoverkon laitteiden jälleenhankintahinta

Digitan selvityksen mukaan siirtoverkon laitteiden arvostaminen on toteutettu indeksoimalla hankintahinta elinkustannusindeksillä tai arvostamalla laitteet hankintahintaan teknologiasta riippuen. Kuitulinkit on selvityksen mukaan arvostettu hankintahintaan ja mikroaaltolinkit sekä satelliittilinkit on arvostettu indeksoimalla hankintahinta elinkustannusindeksillä.

Siirtoverkon laitteita käytetään myös muiden palveluiden tuottamiseen. Digitan mukaan digitaalisten televisiolähetyspalvelujen kustannusten määrittämisessä on otettu huomioon ainoastaan digitaaliselle televisiolähetyspalvelulle kuuluva osuus pääomista, jolle poistoja ja tuottoa on laskettu. Muille palveluille kohdistuvat pääomat on otettu laskennassa huomioon karsimalla ne pois.

Mittalaitteiden jälleenhankintahinta

Mittalaitteet on arvostettu indeksoimalla hankintahinta elinkustannusindeksillä. Nämä pääomaerät Digita on kohdentanut suoraan digitaalisille televisiolähetyspalveluille.

Digitan selvityksen mukaan edellä esitettyihin jälleenhankintahintoihin ei sisälly omaisuuseriä, jotka on jo kokonaan poistettu. Jälleenhankintahinnan määrittämisessä on otettu huomioon Digitan kirjanpidossaan soveltamat poistoajat.

Poistot

Digita on laskenut vuosittaiset poistot tasapoistoina ilmoitettujen jälleenhankintahintojen perusteella laite- ja esinekohtaisesti. Poistoaikoina Digita on käyttänyt kirjanpidon mukaisia poistoaikoja.

Digitan selvityksen mukaan poistojen pohjana olevan jälleenhankintahinnan määrittämisessä on huomioitu, ettei pääomaan sisälly jo kokonaan kirjanpidossa poistettuja verkon omaisuuseriä.

Sitoutunut pääoma ja tuotto

Digitan digitaaliseen televisiolähetyspalveluverkkoon sitoutunut pääoma, jolle yhtiö on laskenut tuottoa, muodostuu Digitan digitaalisen televisiolähetysverkon käyttöomaisuudesta sekä lyhytaikaisista varoista. Käyttöomaisuus on arvostettu verkon nykykäyttöarvoon ja lyhytaikaiset varat 31.1.2008 tilanteen mukaiseen kirjanpidon arvoon.

Digita on selvityksessään arvostanut käyttöomaisuuden nykykäyttöarvoon. Digitan selvityksen mukaan käyttöomaisuus on arvostettu nykykäyttöarvoon laite- ja esinekohtaisesti. Nykykäyttöarvon määrittämisessä on otettu huomioon omaisuuserän käyttöönottovuosi sekä kirjanpidon pitoaika. Nykykäyttöarvon laskemisessa on otettu huomioon omaisuuserästä kertyneet poistot, jotka on vähennetty pääoman määrästä.

Edellä esitetyn käyttöomaisuuden lisäksi Digita on laskelmissaan esittänyt sitoutuneeseen pääomaan myös lyhytaikaisia varoja. Digitan selvityksen mukaan lyhytaikaiset varat muodostuvat taseen myynti-, laina-, siirto-, ja muista saamisista sekä rahat ja pankkisaamiset -erästä. Selvityksen mukaan lyhytaikaiset varat on jaettu eri liiketoiminnoille liikevaihdon suhteen mukaisesti.

Kustannusten kohdentaminen kanavanipuille (muxeille)

Digita on selvitystensä mukaan jakanut digitaalisten televisiolähetyspalveluiden kustannukset valtakunnallisen koostamisen, siirtopalveluiden ja lähetinverkkopalveluiden kustannuksiin. Kustannukset on jaettu edelleen kanavanipuille (mux A, B, C ja E).

Koostamiskustannusten kohdentaminen

Digita on selvitystensä mukaan jakanut kanavanippujen koostamisesta aiheutuneet kustannukset tasan käytössä olevien kanavanippujen kesken, koska kutakin kanavanippua kohti tarvitaan yksi multipleksointilaitte ja sen operointi.

Siirtopalveluiden kustannusten kohdentaminen

Kanavanippujen siirtopalveluiden kustannukset on yhtiön mukaan kohdennettu kanavanippukohtaisesti. Kohdentamisessa on otettu huomioon kunkin kanavanipun tarvitsemat siirtoverkon resurssit.

Lähetinverkkopalveluiden kustannusten kohdentaminen

Lähetinverkkopalveluiden kustannukset muodostuvat pääosin yhteisen infrastruktuurin aiheuttamista kustannuksista. Kyseiset kustannukset on kohdistettu eri kanavanipuille Digitan käyttämän ETV (Equivalent TV transmitter) -laskentamallin avulla. ETV-laskentamallissa yhteisen infrastruktuurin kustannukset on jaettu eri kanavanipuille ja radiokanaville lähettimien käytön mukaan. Mallissa kustannukset on jaettu lähetinasemakohtaisesti lähettimien kapasiteettiosuuksien perusteella. Digita on antamiensa tietojen mukaan käynyt ETV-laskentamallin toiminnan läpi asiakkaidensa kanssa ja soveltanut sitä vuodesta 2002 lähtien.

Kanavanippukohtainen kokonaiskustannus on edelleen jaettu niin, että on saatu televisiolähetyspalveluiden kapasiteetin kustannukset kuukautta kohden 1 Mbit/s nopeusluokalle.

10. DIGITAALISTEN TELEVISIOLÄHETYSPALVELUIDEN KUSTANNUSTEN ARVIOINTI

Viestintävirasto on julkaissut 21.12.2006 arviointiperiaatteet digitaalisten televisiolähetyspalvelujen hinnoittelun arvioinnista.² Arviointiperiaattemuistiossa on esitetty keskeiset menetelmät, joita Viestintävirasto käyttää arvioidessaan digitaalisten televisiolähetyspalvelujen hinnoittelun säännöstenmukaisuutta. Viestintävirasto soveltaa digitaalisten televisiolähetyspalveluiden hinnoittelun arviointiin samoja pääperiaatteita kuin muidenkin säänneltyjen tuotteiden kustannussuuntautuneen hinnoittelun valvontaan. Arviointiperiaatteet perustuvat säänneltyjen tuotteiden hinnoittelusta annettuihin lukuisiin korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuihin sekä asiantuntijaselvityksiin.

Viestintävirasto on tässä päätöksessään ottanut huomioon sekä 31.3.2007 päättyneen tilikauden tiedot että myös ajantasaisemmat kustannustiedot, jotka kuvastavat kustannustietoja analogisten televisiolähetyspalvelujen sulkemisen jälkeiseltä ajalta. Viraston arvioinnissa on tarkasteltu kuitenkin tarkemmin 1.5.2008 alkaen voimassa olleen digitaalisten televisiolähetyspalvelujen hinnoittelun perusteena olevia kustannustietoja eli ajanjakson 1.10.2007 - 31.1.2008 kustannustietoja.

² Viestintäviraston arviointiperiaatteet digitaalisten televisiolähetyspalvelujen hinnoittelusta löytyy osoitteesta: <http://www.ficora.fi/index/saadokset/ohjeet/taloudellinenvilvonta.html>

Viestintävirasto on vertaillut Digitan toimittamia kustannustietoja ja havainnut, että digitaalisten televisiolähetyspalveluiden kokonaiskustannukset ovat kasvaneet 31.3.2007 päättyneeseen tilikauteen nähden. Digitan mukaan olennaisin syy kustannusten muutokselle on ollut analogisen televisiolähetyspalvelun lopettaminen. Tämän johdosta yhteisen infrastruktuurin kustannuksia on tullut aikaisempaa enemmän sekä digitaalisten televisiolähetyspalveluiden että valtakunnallisten analogisten radiopalveluiden kannettavaksi. Yhteiskustannukset ovat kustannuksia, jotka eivät poistu, vaikka yksittäisen tuotteen tai palvelun tuottaminen lopetetaan. Tällöin jäljelle jääville tuotteille tai palveluille kohdistettava osuus yhteiskustannuksista muodostuu suuremmaksi.

Viestintävirasto on laatinut Digitan toimittamien tietojen perusteella oman vertailulaskelman digitaalisten televisiolähetyspalveluiden hinnoittelusta hinnastoissa olevalle kapasiteetin (All time) hinnalle kuukautta kohden 1 Mbit/s nopeudella, kun sopimus on vähintään vuoden mittainen. Vertailulaskelma on päätöksen liitteenä 1 ja sitä on kuvattu tarkemmin jäljempänä kohdassa 11.

Omnitele Oy:n ja PricewaterhouseCoopers Oy:n asiantuntijaselvitykset

Toimenpidepyynnön tekijät ovat toimittaneet Viestintävirastolle luottamuksellisen PricewaterhouseCoopersin (jäljempänä PWC) muistion Digita Oy:n hinnoittelun kohtuullisuudesta sekä Omnitelen luottamuksellisen raportin Digitan hinnoittelun arvioinnista. Viestintävirasto on perehtynyt asian käsittelyn aikana kumpaankin asiantuntijalausuntoon. Viraston arviointi Digitan hinnoittelun kohtuullisuudesta ei kuitenkaan voi perustua näihin selvityksiin. PWC:n selvitys perustuu Digitan julkisiin tilinpäätöstietoihin vuosilta 1999-2007 ja Omnitelen selvitys julkisiin tietoihin sekä selvityksen tekijän ja Yleisradio Oy:n asiantuntemukseen. Näiden tietojen perusteella ei ole mahdollista arvioida hinnoittelun kustannussuuntautuneisuutta Viestintämarkkinalain edellyttämällä tavalla.

Viestintämarkkinalain mukaan kustannussuuntautuneen hinnoittelun arvioinnin tulee perustua säännellyn yrityksen toteutuneisiin, säännelystä toiminnasta aiheutuneisiin kustannuksiin sekä yrityksen säänneltyyn toimintaan sitoutuneen pääoman kustannuksiin eli kohtuulliseen sitoutuneen pääoman tuottoon. PWC:n ja Omnitelen raporttien pohjana käytetyt julkiset tilinpäätöstiedot koskevat Digitan koko liiketoimintaa eikä niistä voida erotella Digitan säännellyille televisiolähetyspalveluille kohdistettavia kustannuksia tai pääomia.

Virasto perustaa arvionsa Digitan hinnoittelun kohtuullisuudesta Digitalta edellytettyihin ja saatuihin yksityiskohtaisiin selvityksiin yrityksen tuote- ja palvelukohtaisista kustannustiedoista sekä volyyymi-, verkko-komponentti-, omaisuuserä- ym. tiedoista. Saatuja tietoja on arvioitu yksityiskohtaisesti jäljempänä.

Käyttö- ja yleiskustannukset

Viestintäviraston arviointiperiaatteiden mukaan säännellyille digitaalisille televisiolähetyspalveluille voi kohdistaa käyttö- ja yleiskustannuksia. Käyttökustannukset muodostuvat digitaalisen televisiolähetysverkon käytöstä ja ylläpidosta aiheutuvista kustannuksista. Tällaisia kustannuksia voivat olla esimerkiksi materiaali-, palkka- ja henkilösivukulut, tilavuokrat, verkonhallintajärjestelmän käytön ja ylläpidon kustannukset, voima- ja jäähdytinlaitteiden käyttökustannukset, testaus- ja kehitystoiminnan kustannukset sekä muut toimintakustannukset, jotka liittyvät verkon käyttöön ja ylläpitoon. Käyttökustannusten tulee perustua teleyrityksen toteutuneisiin kirjanpidon ja kustannuslaskennasta saatuihin tietoihin.

Yleiskustannukset muodostuvat esimerkiksi teleyrityksen tuki-toiminnoista, kuten talous-, henkilöstö-, tieto- ja materiaalihallinnosta, aiheutuvista kustannuksista. Teleyrityksen tulee myös varmistua siitä, että kukin tuotteelle kuuluva kustannuserä kohdennetaan vain kerran, jotta moninkertaisia kohdistuksia ei yritystasolla tarkasteltuna tapahdu. Lisäksi yleiskustannusten kohdentamisessa tulee kiinnittää huomiota yleiskustannusten määrään. Yleiskustannusten osuuden digitaalisten televisiolähetyspalvelujen kustannuksista ei tulisi olla merkittävä, vaan valtaosa kustannuksista tulisi olla suoraan kohdistettavia kustannuksia.

Digitan esittämät käyttö- ja yleiskustannukset perustuvat kirjanpidosta ja kustannuslaskennasta saatuihin tietoihin. Digita on toimittanut Viestintävirastolle yksityiskohtaisen selvityksen käytetyistä kohdistamisperiaatteista (kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksen liite 5) sekä kuvauksen yhtiön toimintolaskentajärjestelmästä. Laskelmissa käyttö- ja yleiskustannukset on kohdistettu pääsääntöisesti käyttäen tekniseen tietoon perustuvaa aiheuttamisperiaatetta tai työajanseurannasta saatavaa työsuoritteiden jakaumaa. Digitan hinnoittelulaskelmissa kohdistamattomien yleiskustannusten kokonaismäärä on hyvin pieni, noin [..]³.

Digitan esittämien selvitysten ja laskelmien perusteella laskelmissa mukana olevat käyttö- ja yleiskustannukset on kohdistettu vain kerran. Selvityksissä ei ole tullut esiin syytä epäillä kohdistamisesta esitettyjen selvitysten ja laskelmien oikeellisuutta.

Näillä perusteilla Viestintävirastolla ei ole huomauttamista Digitan esittämiin käyttö- ja yleiskustannuksiin.

Verkon jälleenhankintahinta

Viestintäviraston arviointiperiaatteiden mukaan digitaalisen televisiolähetysverkon arvo tulee arvioida jälleenhankintahintaisena poistojen ja sitoutuneen pääoman laskemiseksi. Jälleenhankintahinnan tulee muodostua verkon eri omaisuuserien jälleenhankintahintojen summana. Verkon arvostamisen kannalta merkittäviä verkon omaisuuseriä ovat esimerkiksi asemarakennot, mastot, antennit, syöttökaapelit, lähettimet sekä tehonsyöttö- ja jäähdytinlaitteistot. Digitaaliseen telelähetykseen kuuluvia omaisuuseriä ovat lisäksi verkonhallintajärjestelmät (mukaan lukien mittauslaitteistot), enkoodaus- ja multipleksauslaitteistot sekä siirtoverkkojärjestelmä. Jälleenhankintahintalaskelmassa tulee esittää kaikkien oleellisten verkon osien jälleenhankintahinnat ja selvitykset siitä, miten näihin arvoihin on päädytty. Verkon arvostamisessa tulee käyttää ensisijaisesti laitetoimittajien hintoja, joita teleyritys todellisuudessa laitetoimittajalle maksaisi (esimerkiksi voimassa olevat hankintasopimukset, tarjouskyselyt). Näin ollen myös hankinnoista saatavat alennukset tulee ottaa huomioon verkon uudelleenarvostusta tehtäessä. Jälleenhankintahintaan ei tule sisällyttää omaisuuseriä, jotka ovat jo kokonaan poistettuja, mutta edelleen käytössä.

Verkon jälleenhankintahinnan arvioinnissa voidaan ottaa huomioon myös työn osuus, mikäli teleyritys on investoinnin yhteydessä aktivoinut kirjanpidossaan taseeseen myös työn osuuden. Muutoin työn osuus on tullut huomioiduksi laskelmissa käyttökustannuksina.

Teleyrityksen hinnoittelulaskelman tulee sisältää laskelma, miten uudelleenarvostaminen jälleenhankintahintaiseksi on käytännössä tehty sekä jälleenhankintahinnan määrittämiseen käytettyjen omaisuuserien

³ [..] -merkityt kohdat sisältävät julkisuuslain nojalla salassa pidettäväksi katsottavia tietoja

historialliset hankintahinnat, mikäli mahdollista. Toisin sanoen hinnoittelulaskelmasta tulee selkeästi käydä ilmi, miten jälleenhankintahintoihin on päädytty.

Digita on toimittanut virastolle jälleenhankintahintalaskelmat, joista käy yksityiskohtaisesti ilmi kuhunkin omaisuuserään sovelletut arvostamisperusteet.

Yhteiseen infrastruktuuriin kuuluvat mastot ja niiden varusteet, maa-alueet, rakennukset, ja niiden laitteet sekä antennit. Yhteiseen infrastruktuuriin kuuluvaa käyttöomaisuutta käytetään Digitan mukaan usean muunkin palvelun tuottamiseen. Digitan mukaan digitaalisten televisiolähetyspalvelujen kustannusten määrittämisessä on otettu huomioon ainoastaan digitaaliselle televisiolähetyspalvelulle kuuluva osuus pääomista, jolle poistoja ja tuottoa on laskettu. Muille palveluille kohdistuvat pääomat on otettu laskennassa huomioon karsimalla ne pois.

Kaikkien Digitan omistamien suurten ja keskisuurten mastojen jälleenhankintahinnat on esitetty mastokohtaisesti. Mastokohtaiset jälleenhankintahinnat on laskettu vuonna 2006 saadussa, Jyväskylän mastoa koskevassa tarjouksessa eriteltyjen kustannustietojen perusteella. Digitan selvitysten mukaan pienten, alle 130 metristen mastojen jälleenhankintahinnat perustuvat viime vuosien toteutuneisiin mastokohtaisiin investointikustannuksiin.

Digitan esittämät maa-alueiden jälleenhankintahinnat perustuvat vuonna 2006 tehtyyn asiantuntijaselvitykseen Digitan omistamien maa-alueiden jälleenhankintahinnoista. Digita on toimittanut Viestintävirastolle auktorisoidun kiinteistöarvioijan lausunnon maa-alueiden jälleenhankintahinnoista sekä niiden arvonmäärityisperiaatteista. Maa-alueiden arvostusperiaatteissa on otettu huomioon mm. maa-alueen koko ja sijainti sekä tarvittavat tieyhteydet tontille. Hinnan määrittämisen perusteina on käytetty mm. Digitan viime vuosina hankkimia tontteja ja näiden toteutuneita hankintahintoja sekä Maanmittauslaitoksen raaka-maan hintatilastoja.

Siirtoverkon kuitulinkit on arvostettu hankintahintaan ja mikroaaltolinkit sekä satelliittilinkit on arvostettu indeksoimalla hankintahinta elinkustannusindeksillä. Siirtoverkon laitteita käytetään myös muidenkin palveluiden tuottamiseen. Digitan mukaan digitaalisten televisiolähetyspalvelujen kustannusten määrittämisessä on otettu huomioon ainoastaan digitaaliselle televisiolähetyspalvelulle kuuluva osuus pääomista, jolle poistoja ja tuottoa on laskettu. Muille palveluille kohdistuvat pääomat on otettu laskennassa huomioon karsimalla ne pois.

Digitaalisen televisiolähetysverkon laitteet on arvostettu suoraan käyttöomaisuuskirjanpidosta saatuihin hankintahintoihin. Mittalaitteet on arvostettu indeksoimalla hankintahinta elinkustannusindeksillä. Digitaalisen televisiolähetysverkon laitteet ja mittalaitteet on kohdistettu suoraan digitaalisille televisiolähetyspalveluille.

Digitan jälleenhankintahintalaskelmien tiedot ovat perustuneet Viestintäviraston ohjeen mukaisesti todellisiin laitetoimittajilta saatuihin hintoihin, joko suoraan viime vuosina toteutuneisiin hankintahintoihin tai toimittajilta saatuihin tarjouksiin. Indeksointia voidaan käyttää apuna omaisuuserien jälleenhankintahinnan arvioimisessa. Digitan toimittamat laskelmat ovat riittävän yksityiskohtaisia ja antavat selkeän kuvan siitä, miten jälleenhankintahintoihin on päädytty. Digitan selvityksen mukaan jälleenhankintahintoihin ei sisälly omaisuuseriä, jotka on jo kirjanpidossa kokonaan poistettu. Jälleenhankintahinnan määrittämisessä on otettu huomioon Digitan kirjanpidossaan soveltamat poistoajat. Näillä

perusteilla Viestintävirastolla ei ole huomauttamista Digitan esittämään digitaalisen televisiolähetysverkon jälleenhankintahintaan.

Poistot

Viestintäviraston arviointiperiaatteiden mukaan poistot lasketaan verkon jälleenhankintahintaisen arvon pohjalta käyttäen kirjanpidon suunnitelman mukaisia poistoaikoja ja -menetelmiä. Suunnitelman mukaisten poistoaikojen käyttö edistää laskennan läpinäkyvyyttä ja todennettavuutta.

Digita on käyttänyt hinnoittelulaskelmassaan Viestintäviraston ohjeen mukaisesti kirjanpidon suunnitelman mukaisia poistoaikoja ja -menetelmiä. Digita on tilikaudella 1.1.2006–31.3.2007 muuttanut kirjanpidossa käyttämiään poistoaikoja vastaamaan omaisuuserien ns. teknis-taloudellisia pitoaikoja. Kirjanpidossa toteutetulla muutoksella ei ole ollut vaikutusta säänneltyjen tuotteiden hinnoitteluun, sillä Digitan hinnoittelulaskelmat ovat jo ennen 1.1.2006 alkanutta tilikautta perustuneet pidempiin, teknis-taloudellista pitoaikaa vastaaviin poistoaikoihin. Digita on määrittänyt poistot Viestintäviraston arviointiperiaatteiden mukaisesti eikä Viestintävirastolla ole huomautettavaa Digitan laskentatapaan poistojen osalta.

Sitoutunut pääoma ja tuotto

Viestintämarkkinalain mukaan kustannussuuntautunut hinta saa sisältää kohtuullisen tuoton sitoutuneelle pääomalle. Sitoutuneen pääoman tuotolla tarkoitetaan sitä kustannusta, mikä teleyritykselle aiheutuu oman ja vieraan pääoman hankinnasta.

Viestintäviraston arviointiperiaatteiden mukaan sitoutunut pääoma määritetään arvioimalla digitaalisten televisiolähetyspalvelujen harjoittamiseen tarvittavan omaisuuden arvo. Viestintävirasto käyttää arvioinnissaan käyttöomaisuuteen sitoutuneena pääomana ensisijaisesti nykykäyttöarvoa. Korkein hallinto-oikeus on vahvistanut arviointimenetelmän lainmukaisuuden⁴. Perustelluista syistä voidaan tarvittaessa käyttää myös muuta menetelmää käyttöomaisuuteen sitoutuneen pääoman määrittämiseen. Nykykäyttöarvo määritetään vähentäen jälleenhankintahinnasta omaisuuden pitoajan perusteella tehdyt jälleenhankintahintaiset poistot ja pitoaikoina käytetään kirjanpidon mukaisia poistoaikoja.

Koko verkon nykykäyttöarvo saadaan verkon osien nykykäyttöarvojen summana. Kohtuullinen arvio verkon nykykäyttöarvosta saadaan useiden teleyritysten käyttämällä kaavalla $NKA = JHH * (n-1)/(2*n)$, missä JHH on jälleenhankintahinta ja n on pitoaika vuosina. Nykykäyttöarvo tulee laskea tällä laskentakaavalla, ellei teleyritys perustellusti osoita muun laskentatavan soveltuvan tarkoitukseen tätä menetelmää paremmin.

Digita on selvityksessään arvostanut käyttöomaisuuden nykykäyttöarvoon. Digita ei ole käyttänyt nykykäyttöarvon määrittämisessä viraston arviointiperiaatteissa mainittua laskentakaavaa, vaan on arvostanut käyttöomaisuuden nykykäyttöarvoon laite- ja esinekohtaisesti. Nykykäyttöarvon määrittämisessä Digita on ottanut huomioon omaisuuserän käyttöönottovuoden sekä kirjanpidon pitoajan. Nykykäyttöarvon laskemisessa on otettu huomioon omaisuuserästä kertyneet poistot, jotka on vähennetty pääoman määrästä. Digitan käyttämä laskentamenetelmä antaa Viestintäviraston suosittamaa laskentakaavaa tarkemman arvion digitaaliseen televisiolähetystoimintaan käytettävän verkon nykykäyttöarvosta, eikä virastolla ole huomauttamista Digitan tapaan määrittää verkon nykykäyttöarvo.

⁴Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 16.9.2004, Dnro 3225/2/02, taltio 2323

Digita on laskelmissaan esittänyt sitoutuneeseen pääomaan myös lyhytaikaisia varoja. Viestintäviraston näkemyksen mukaan lyhytaikaisia varoja, jotka ovat aiheutuneet säännellyn palvelun tuottamisesta, voidaan ottaa huomioon sitoutuneen pääoman määrittämisessä, mikäli myös vastaavat lyhytaikaiset velat otetaan huomioon. Viraston näkemyksen mukaan lyhytaikaisten varojen ja velkojen osuus sitoutuneesta pääomasta ei tulisi kuitenkaan olla merkittävä ja lyhytaikaisten varojen ja velkojen tulisi käytännössä netottaa toisensa. Viestintävirasto on tekemässään vertailulaskelmassa ottanut huomioon lyhytaikaiset varat ja velat 31.1.2008 tilanteen mukaisesti Digitan ilmoittamien tietojen pohjalta. Lyhytaikaisten velkojen lisääminen vertailulaskelmaan ei tässä tapauksessa kuitenkaan merkittävästi vaikuta digitaalisten televisiolähetyspalveluiden kokonaiskustannuksiin.

Viestintävirasto haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että Digitan käyttämä jakoperuste (liikevaihto) lyhytaikaisten varojen kohdentamisessa ei välttämättä kuvasta aiheuttamisperiaatteen mukaisesti lyhytaikaisten varojen ja velkojen jakautumista eri toiminnoille. Viraston näkemyksen mukaan säännellylle toiminnalle kohdistettavat lyhytaikaiset varat ja velat tulisi kohdentaa aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Jakoperusteen tulisi siis kuvastaa parhaalla mahdollisella tavalla toimintaan sitoutuneita lyhytaikaisten varojen ja velkojen määriä. Lisäksi virasto on kiinnittänyt huomiota lyhytaikaisten varojen ja velkojen tarkasteluajankohtaan, joka on tässä yhteydessä perustunut yhteen ajankohtaan (31.1.2008). Viraston mukaan yhden tietyn ajankohdan käyttö ei välttämättä kuvasta oikealla tavalla lyhytaikaisten varojen ja velkojen määrää pidemmän ajanjakson tarkastelussa. Näin ollen viraston mukaan lyhytaikaisten varojen ja velkojen tarkastelun ajankohtana tulisi käyttää esimerkiksi vuoden keskimääräistä arvoa. Virasto kehottaa Digita ottamaan edellä mainitut seikat huomioon jatkossa, kun tarkastelu perustuu pidemmän ajanjakson tietoihin.

Viestintävirasto on 21.12.2006 julkaistussa arviointiperiaatemuistiossa ottanut kantaa kohtuulliseen tuottoon digitaalisissa televisiolähetyspalveluissa ja päivittänyt arviotaan riskittömän koron osalta 7.3.2008⁵. Viestintävirasto on määrittänyt WACC-menetelmää käyttäen kohtuullisen tuoton digitaalisissa televisiolähetyspalveluissa. Viestintävirasto on katsonut, että kohtuulliseksi katsottava tuotto digitaalisissa televisiolähetyspalveluissa vuonna 2008 oli 11,29 prosenttia.⁶ Viestintävirasto on käyttänyt vertailulaskelmassaan edellä mainittua tuottoprosenttia. Digita on omissa laskelmissaan ottanut huomioon tuoton, joka on vastannut noin [...] sitoutuneen pääoman tuottoa. Digitan toteutunut sitoutuneen pääoman tuotto ei ylitä viraston kohtuulliseksi katsomaa pääoman tuottoa. Näin ollen virastolla ei ole huomautettavaa Digitan sitoutuneen pääoman tuottoon.

Liikevoittoprosentin merkitys hinnoittelun kustannussuuntautuneisuuden arvioinnissa

Toimenpidepyynnön tekijät ovat kiinnittäneet huomiota Digitan liikevoittoprosenttiin (48 % tilikautena 1.1.2006–31.3.2007) ja katsoneet sen osoittavan, että Digitan hinnoittelu on kohtuutonta. Viestintävirasto ei kuitenkaan voi ottaa liikevoittoprosenttia huomioon arvioidessaan yksittäisen säännellyn tuotteen kustannussuuntautuneisuutta.

⁵ Viestintäviraston muistio päivitetystä kohtuullisista tuottoprosenteista:

http://www.ficora.fi/attachments/suomi_M_Q/5w8FXRvOD/Files/CurrentFile/Muistio080307.pdf

⁶ Viestintäviraston 23.6.2009 päivitetty näkemys kohtuullisesta pääoman tuotosta televisiolähetyspalveluiden markkinalla on 11,4 % - 13,0 %:

http://www.ficora.fi/attachments/lausunto/5hnKP9oKv/Tuottoprosentin_uudelleenmaarittely.pdf

⁷ [...] -merkityt kohdat sisältävät julkisuuslain nojalla salassa pidettäväksi katsottavia tietoja

Kustannussuuntautuneen hinnoittelun arviointi perustuu viestintämarkkinalakiin. Lain 84 §:n nojalla kustannussuuntautuneen hinnoittelun arvioinnissa voidaan huomioida ainoastaan kohtuulliset toteutuneet kustannukset sekä kohtuullinen tuotto sitoutuneelle pääomalle. Liiketoiminnan tulos ei ole arvioinnin kriteerinä, eikä Viestintävirasto voi ottaa kantaa liikevoittoprosentteihin.

Liikevoittoprosentti kuvastaa koko yrityksen liiketoiminnan kannattavuutta ja kattaa yrityksen kaiken liiketoiminnan tarkasteltavalla ajanjaksolla. Liikevaihdon lisäksi liikevoitossa otetaan huomioon mm. yrityksen liiketoiminnan muut tuotot, jotka osaltaan kasvattavat liikevoittoprosenttia. Digita on tilikaudella 1.1.2006–31.3.2007 tarjonnut useita palveluja, muun muassa digitaalisia televisio- ja radiolähetyspalveluita, analogisia televisio- ja radiolähetyspalveluita sekä mastopaikkojen ja laittilojen vuokrausta. Säänneltyjen digitaalisten ja analogisten televisio- ja radiolähetyspalveluiden osuus Digitan liikevaihdosta oli tuolloin [...]⁸ ja säännellyn liiketoiminnan liikevoitto oli [...]. Digitan liikevaihdosta [...] koostui sääntelemättömistä tuotteista. Digitalilla on vapaus hinnoitella sääntelemättömät tuotteet viestintämarkkinalain sitä rajoittamatta. Viestintävirasto on arvioinnissaan varmistanut, että säänneltyjen digitaalisten televisiolähetyspalveluiden kustannussuuntautuneeseen hinnoitteluun sisältyvä sitoutuneen pääoman tuotto on kohtuullinen, tässä tapauksessa enintään 11,29 %. Säännellyn yhtiön koko liiketoiminnan liikevoittoprosentti voi olla suuri, vaikka säänneltyjen tuotteiden hinnoittelu olisi viestintämarkkinalain tarkoittamalla tavalla kustannussuuntautunutta.

Kustannusten kohdentaminen kanavanipuille (muxeille)

Digita on selvitystensä mukaan jakanut digitaalisten televisiolähetyspalveluiden kustannukset valtakunnallisen koostamisen, siirtopalveluiden ja lähetinverkkopalveluiden kustannuksiin. Nämä kustannukset on jaettu edelleen kanavanipuille (mux A, B, C ja E). Vaikka kanavanippu E ei selvityksen kattamana aikana ole kuulunut Digitalille annetun HMM-päätöksen ja siinä asetettujen velvoitteiden piiriin, Digita on käsitellyt sitä hinnoittelussaan ja kustannuslaskennassaan samoin kuin kanavanippuja A, B ja C.

Kanavanippujen koostamisesta aiheutuneet kustannukset on jaettu tasan käytössä olevien kanavanippujen kesken. Kanavanippujen siirtopalveluiden kustannukset on kohdennettu kanavanipuille kunkin kanavanipun tarvitsemien siirtoverkon resurssien mukaisesti.

Lähetinverkkopalveluiden kustannukset muodostuvat pääosin yhteisen infrastruktuurin aiheuttamista kustannuksista. Kyseiset kustannukset on kohdistettu eri kanavanipuille Digitan käyttämän ETV (Equivalent TV transmitter) -laskentamallin avulla. ETV-laskentamallissa yhteisen infrastruktuurin kustannukset on jaettu eri kanavanipuille ja radiokanaville lähettimien käytön mukaan. Mallissa kustannukset on jaettu lähetasemakohtaisesti lähettimien kapasiteettiosuuksien perusteella. Digita on antamiensa tietojen mukaan käynyt ETV-laskentamallin toiminnan läpi asiakkaidensa kanssa.

Kanavanippukohtainen kokonaiskustannus on edelleen jaettu niin, että on saatu televisiolähetyspalveluiden kapasiteetin kustannukset kuukautta kohden 1 Mbit/s nopeusluokalle.

Saamiensa selvitysten perusteella Viestintävirasto katsoo, että digitaalisista televisiolähetyspalveluista aiheutuneiden kustannusten kohdentaminen kanavanipuille on tehty Viestintäviraston hyväksymiä

⁸ [...] -merkityt kohdat sisältävät julkisuuslain nojalla salassa pidettäväksi katsottavia tietoja

periaatteita noudattaen. Digitan käyttämät kohdentamisperusteet ovat johtaneet riittävän tarkkaan kustannusten kohdistamiseen eri kanavanippujen välillä. Näillä perusteilla Viestintävirastolla ei ole huomautettavaa Digitan tapaan kohdentaa kustannukset eri kanavanipuille.

11. TELEVISIOLÄHETYSPALVELUIDEN HINNOITTELUN KUSTANNUSSUUNTAUTUNEISUUS

Digita on edellä esitetyn mukaisesti esittänyt kanavanippukohtaisesti kustannukset digitaalisten televisiolähetyspalvelun kapasiteetille kuukautta kohden 1 Mbit/s nopeusluokalle. Kyseinen kustannus vastaa hinnastossa esitettyä kapasiteetin (All time) hintaa kuukautta kohden 1 Mbit/s nopeudella, kun sopimus on vähintään yhden vuoden mittainen.

Viestintävirasto on tehnyt Digitan toimittamien tietojen perusteella erillisen vertailulaskelman (liite 1), jossa Digitan laskelmia on tarvittavin osin korjattu vastaamaan viraston arviointiperiaatteita. Vertailulaskelmassa kustannukset on eritelty suoraan digitaaliselle televisiolähetyspalvelulle kohdistettuihin kustannuksiin sekä digitaaliselle televisiolähetyspalvelulle kohdistettuihin yhteisiin käyttökustannuksiin. Suoraan digitaaliselle televisiolähetyspalvelulle kohdistettuja kustannuksia ovat käyttö- ja yleiskustannukset, suoraan kohdistettavasta omaisuudesta tehtävät poistot sekä tuotto suoraan digitaaliseen televisiolähetyspalveluun sitoutuneelle pääomalle. Digitaaliselle televisiolähetyspalvelulle kohdistetut yhteiset käyttökustannukset muodostuvat yhteisen infrastruktuurin aiheuttamista kustannuksista (ks. kohta 9). Nämä kustannukset koostuvat tilavuokrista, siirron runkoverkkopalvelusta sekä verkonvalvonnasta ja ne on edelleen eritelty kustakin toiminnosta aiheutuviin käyttökustannuksiin, poistoihin ja tuottoon sitoutuneelle pääomalle. Digitaalisesta televisiolähetyspalvelusta aiheutuvat kokonaiskustannukset on saatu laskemalla yhteen edellä eriteltyt kustannukset.

Viestintäviraston vertailulaskelmassa sitoutuneen pääoman määrää on korjattu ottamalla huomioon lyhytaikaisten varojen lisäksi myös lyhytaikaiset velat ja lisäksi kohtuullinen pääoman tuotto on laskettu käyttämällä Viestintäviraston vuonna 2008 kohtuulliseksi katsomaa pääoman tuottoa 11,29 %.

Vertailulaskelmassa digitaalisen televisiolähetysverkon kokonaiskustannukset on kohdennettu kanavanipuille Digitan ETV-laskentamallin mukaisesti. Kohdentamislaskelmassa kustannukset on eritelty valtakunnallisesta koostamisesta, siirtopalvelusta ja lähetinverkko-palvelusta aiheutuneisiin kustannuksiin sekä tuottoon sitoutuneelle pääomalle.

Vertailulaskelman mukaiset digitaalisten televisiolähetyspalveluiden kustannukset eivät merkittävästi eroa Digitan esittämistä kustannuksista ja vertailulaskelman mukaiset kustannukset vastaavat Digitan 1.5.2008 voimassa olleessa hinnastossa esitettyä kapasiteetin (All time) hintaa kuukautta kohden 1 Mbit/s nopeudella, kun sopimus on vähintään yhden vuoden mittainen.

12. VIESTINTÄVIRASTON RATKAISU

Edellä esitetyn perusteella Viestintävirasto katsoo, että Digita Oy on esittänyt kustannusperusteet 1.5.2008 voimaan tulleissa digitaalisten televisiolähetyspalveluiden (A-, B- ja C-kanavaniput) hinnastoissa olevalle kapasiteetin (All time) hinnalle kuukautta kohden 1 Mbit/s nopeudella, kun sopimus on vähintään vuoden mittainen. Viestintävirasto katsoo, että hinnaston mukainen kapasiteetin (All time) hinta 1 Mbit/s nopeudella on yhtiölle Viestintäviraston päätöksessä 3.9.2004, Dnr

183/934/2004 asetettujen velvoitteiden ja viestintämarkkinalain 84 §:n mukaisesti kustannussuuntautunut.

13. PÄÄTÖKSEN VOIMAANTULO

Päätös on voimassa tiedoksisaannista alkaen. Tätä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, ellei valitusviranomainen toisin määrää.

14. MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Lain 6 §:n mukaan päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

15. LAINKOHDAT, JOIHIN PÄÄTÖS PERUSTUU

Viestintämarkkinalaki (393/2003) 84 §, 86 §, 119 §, 126 §, 127 § 3 mom.

Lisätietoja tästä päätöksestä antavat viestintäverkkoasiantuntija Mikko Kaplas, p. 09 6966 627 ja lakimies Henriikka Piekkala, p. 09 6966 330. Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@ficora.fi.

Johtaja

Johanna Juusela

Viestintämarkkinoiden
valvonnan päällikkö

Marja Lehtimäki

LIITTEET

1. Vertailulaskelma
2. Valitusosoitus

JAKELU

Digita Oy
MTV Oy
Subtv Oy
Suomen Urheilutelevisio Oy
SW Television Oy/Nelonen
Yleisradio Oy

TIEDOKSI

Liikenne- ja viestintäministeriö/Viestintäpalveluyksikkö
Kilpailuvirasto

Liite 1. Vertailulaskelma

JULKINEN

Digitaalisen TV-lähetysverkon kustannukset		
	Digitaalinen laskelma	Viestintäviraston vertailulaskelma
Digitaaliselle televisiolähetyspalvelulle suoraan kohdenneet kustannukset		
käyttö- ja yleiskustannukset	[..]	[..]
poistot	[..]	[..]
tuotto sitoutuneelle pääomalle	[..]	[..]
Digitaaliselle televisiolähetyspalvelulle kohdenneet yhteiset käyttökustannukset		
Site services (Tilavuokra)	[..]	[..]
käyttökustannukset	[..]	[..]
poistot	[..]	[..]
tuotto	[..]	[..]
Distribution (Siirron runkoverkkopalvelu)	[..]	[..]
käyttökustannukset	[..]	[..]
poistot	[..]	[..]
tuotto	[..]	[..]
Network management (Verkonvalvonta)	[..]	[..]
käyttökustannukset	[..]	[..]
poistot	[..]	[..]
tuotto	[..]	[..]
Kustannukset yhteensä	[..]	[..]

Sitoutunut pääoma		
verkon käyttöömaisuuden nykykäyttöarvo	[..]	[..]
lyhytaikaiset varat	[..]	[..]
lyhytaikaiset velat	[..]	[..]
Sitoutunut pääoma yhteensä	[..]	[..]

Kustannusten kohdentaminen				
	MUX A	MUX B	MUX C	MUX E
Valtakunnallinen koostaminen	[..]	[..]	[..]	[..]
Siirtopalvelu	[..]	[..]	[..]	[..]
Lähetinverkkopalvelu	[..]	[..]	[..]	[..]
Tuotto	[..]	[..]	[..]	[..]
Kustannukset yhteensä	[..]	[..]	[..]	[..]
Kustannukset yhteensä per 1Mbit/s/kk/eur	[..]	[..]	[..]	[..]
Kapasiteetin hinta per 1Mbit/s/kk/eur (All time)	[..]	[..]	[..]	[..]

[..] -merkityt kohdat sisältävät julkisuuslain nojalla salassa pidettäviä katsottavia tietoja